

PAPETU

LES LLUITES DE LA REPÚBLICA PORTUGUESA

OLD ENGLAND

Pelai, 11
y Balmes, 1 y 3

Sastres anglesos per senyors y senyores.
CHIC, elegancia y baratura. Inmens assortit
en teles pera trajos pera la present estació

Gabans y trajos desde 50 ptes.

GONOROL

SANTALOL SOL

Unic principi actiu de la Essencia de Sàndal, quina eficàcia ha sigut reconeguda com superior a quants medicaments s'anuncia pera curar la *Blenorragia* en totes ses manifestacions, *Cistitis*, *Albúmina*, *incontinència d'orina* y altres. Mètode senzill y econòmic.

AVIS IMPORTANT: Pera evitar en quant siga possible que els malalts puguin ser sorpresos en sa bona fe o ignorancia, demaneu sempre SANTALOL SOL amb el nom GONOROL que hem patentat expressament pera dit objecte.

VENDA

En en totes les farmacies, dirigint les demandes, reclamacions y consultes a **Farmacia SOL, Corts, núm. 606** (cantonada a Balmes). BARCELONA

TROPHOGENO FONT

Anemia - - Neurestenia
Tuberculosis

J. HORTA

Imprenta-Litografia
Llibres Ratllats

Méxer Núñez, 3 y 5 - BARCELONA

E. BLY

Taller de Fotogravat

Barbará, 35, principal

TALLER DE CONSTRUCCIÓ Y REPARACIÓ DE MÁQUINES Y AUTOMÓVILS

Especialitat en Maquinaria para los Arts Gráficas

FRANCISCO MARINÉ

Córcega, 356. - GRACIA

Dr. CASTELLARNAU

VIES URINARIES : MALALTIES SECRETES

APLICACIÓ DEL 606

Consulta de 11 a 1 y de 5 a 8. — Rambla del Centre, 11, pral.

DEMANIS PER AFAVORIR EL TREBALL INTELECTUAL Y CURAR LA NEURASTENIA, IMPOTENCIA, DEBILITAT, EXTENUACIÓ, VELLESA PREMATURE, TRISTESA, DEPRESSIO DEL SISTEMA NIRVIÓS Y AGOTAMENT DE FORSES PER EXCÉS, EL

VI VITAL AMARGÓS

PODERÓS REPARADOR Y ESTIMULANT

DE LES FORCES FÍSQUES Y INTELECTUALS

El VI VITAL AMARGÓS transforma l'extenuació en vigor, la debilitat en forsa, y l'anèmia en riquesa de sang. El gran abatiment, la penosa tristesa que senten els neurastènics desapareix com per encant prenent el VI VITAL AMARGÓS. — Farmacia del senyor amargós, Plassa de Santa Agna, 9 — Ademés se ven en les principals farmacies, drogueries y centres d'especialitats farmacèutiques del món.

Pera curar l'anemia

PILDORES PINK

POUS ARTESIANS, FIGUEROLA

Aparell patentat. Sense aigua no's paga. Representant: Carvajal, Rambla del Centre, 25.

Armes es compren

Porta de Santa Madrona, 8

REDACCIÓ: Palau, 38
 ADMINISTRACIÓ: Rambla de les Flors, 14, penl.
 PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 ESPANYA, trimestre . . . . . Ptas. 3
 ESTRANGER 8
 Page anticipat
 Dels treballs publicats en son responsables
 els seus autors.—No's tornen els originals.

PAPITU

Cada nit, uns quants dels nostres més lluits industrials, d'aquells que de dia son fermes puntals de la Casa, firmen el *correu por poder*, s'enteren de la puja del *fully-good*, consulten els viatjants, reneguen del aprestador y examinen els filats pera evitar els cama-coixos, deixen en el despax el *teje-maneje* mercantil, sopen am la familia y sense cambi d'indumentaria s'en van al «Equestre».

Al voltant d'una taula, es comenten els aconeteixements de la nit anterior, mentres juguen al *pocker*.

Son de la partida, l'Estebet de la Riva, oblidat completament den Gomis, en *Fifi* Vilà, deslliurat de les barbes del Sr. Coll, l'Artigas, content sense en Leopoldo, ni el Sr. Clerc, ni el Sr. Capdevila, en Pep Leal, en Riera, l'Eusebi Solé, en Falp, en Salomó y el Petroni del estàm, en Lluís Turull, membre de la Directiva.

La partida de *pocker* següa sense incidents, quan un dels concurrents apuntà un ral.

—Doblol!—envidà un altre.

—Triplicol!—esclamà un tercer.

Al tocarli envidà an en Lluís Turull—esclamà tot serio:

—Y jo quadrúpedoll!

Ei xibarrí que s'armà entre'ls concurrents al sentir l'ingènua equivocació den Turull, fou inmens, tant, que per un moment se va tèmer una intervenció del Vocal de torn y qui sab si l'expulsió de tota la *penya*.

A lo qual, l'Artigas home de solucions ràpides en tot menys en cercar muller, respongué:

—Si ens treuen d'aquí llogarem l'entressol del costat y hi posarem un ròtul que digui:

—*Más ecuestre que el de al lado.*

A les tres de la matinada, passa per la Rambla una alegre *troupe*. Ells riuen, elles xiulen, alegroies portant flors com trofeus. Entre elles, ens sembla distingir la Lolita Méndez, la Ansiosa y la Lucy. Surten de «La Buena Sombra» y fan cap a *La Terrasse*, establiment que ha evolucionat desde'l servei pera banquets de bodes, a un dels més concorreguts *foyers* de Barcelona-la nit.

Allà foren rebuts triomfalment per una altra colla. La Sada-Yaco y la Morelly la capitanejen. Se toca la Marxa reial y joh esperit disolvent de la gent alegre! la comensen a ballar, a tall de pas doble. Mentres ballen, canten a tota veu, la lletra clàssica:

*La Virgen María
 es nuestra protectora;
 con tal defensora
 no hay que temer.
 Guerra al mundo
 demonio y carne...*

L'adoptem com a número del nostre ball.

*C'est la danse nouvelle,
 mademoiselle.*

Ynauguració del Museu Social. Van acudint totes les autoritats, tots els col·laboradors de la exPlana-Social d'*El Pobte*, tots els nois de La Lliga que tiran pera empleats. El senyor Vidal y Ribas saluda a tothom, parla am tothom, es mirat per tothom.

Entra el delegat d'Hisenda, pulcre, correctíssim, però am barret fort. En Vidal y Ribas, li dona la ma efusivament, però no s'en pot estar y al veurel sense barret de copa li diu amb aquella veu seva, que sembla la veu de Jehovà:

—*Hombre, y viene V. sin bimba. Delegado demagogol!*

—*Demagogooo...*—va repetir l'eco.—Y tothom se va girar, rient.

Pera el diumenge el senyor Vidal y Ribas, ens ha invitat pera inaugurar un sanatori pera tuberculosos, prop de Terrassa. Hi anirém.

L'home gros.—Are no mes peso que noranta kilos, però fa dos mesos ne pessava cent y l'any passat cent deu.

El nen.—Doncs digui que vostè fa lo que vol ab el pes.

Scherzo

Després d'aquells dies de Llevant que han enderrocant Pekin, ja teníem el nostre aimat sol solet. L'home que surt a quarts d'onze de casa, ja pot ferho amb americana pelada y fer el curro amb un clavell al trau, cosa impossible quan vents y plujes t'arrapen l'abric a l'esquena, aquell abric mustigador de flors y tapadora de trajos ben tallats.

Tal hi va qui no s'ho creu, però de trajos ben tallats qui mustiguen flors ben belles, voldria parlar avui; d'artistes de lo millor, que s'entossudeixen en ser homes de ciencia; d'investigacions poètiques am resultats ideals que ja s'ha empescat l'autor, y tot de coses aixís.

Ell, aquet senyor de quí parlo, prou quedarà sempre bé, perquè d'artista ho es y una ratlla seva sempre queda dreta, y un paragrafescrit d'ell, porta una bellesa dintre. Lo mal son els que'l segueixen, els culturistes bunyols, els pobres mestres d'estudi, qui per domesticar la quitxalla fien en dibuixos y en preguntes sobre l'esdevenir dels deixebles, segons desitgen aquests.

Quan ell ho explica, va bé, perquè aquelles poques ratlles cotidianes un se les empassa com bresques; el llenguatge es hermòs, anomena tants de pobles...; y es persuassiu, es amable.

Però després venen els pets. Que ho son aquells duptes de si per vi t'han venut vinagre; aquells «aont anem a parar»; aquells «això no es del tracte».

Penso que l'educador deuria tenir fet el seu pro-

gecte, un projecte rectilini, y además tenirhi fé. Una volta els tingués, projecte y fé, ensenyarlos, o millor llensarlos, entremitg de la ciutat, que triès, com un pescador llensa l'am y l'esquè entremitg de les aigües aont creu trobarhi els seus peixos. Y que s'hi agafi qui vulgui, no enganyats com els llobarros sinó, que am tota la consciencia sàpiguen de lo que va. Però aquet senyor no ho fa aixís; s'asseu a vora la mar y quan passa un peix que es del seu gust diu: meul o diu: noucentistal que es com dir meu.

Aixís ens anem trovant am la barrijo-barrejo més divertida del món. Amb un regiment de soldats de totes armes. Amb uns qui volen volar y no tenen més que potes y uns altres que volen córrer, però els en destorben les ales.

Santa Insistencia, ja estàs bé, ja, ser tossut; però canta, canta, que lo que es si has vist al llop no't sentirà pas la promesa y si't sent li faràn mal les orelles. Santa Insistencia, però no es pas per comensar la casa pera la teulada, ni pera vuidar la mar a galledes.

Treballem si es que volem, que no som pas gent mandrosa; però treballem am profit, que no hi ha rès que dongui més coratge que la feina feta, ni rès que fassi més mandrà que vuidar un pou que mai s'asseca.

No ho dic per rès, sinó perquè'm sembla que fa molt de temps que passem am romansos y que'ns expliquen bolles. A mi me sab greu veure gent que no sab allà ont va y altra gent que'ls segueix, y que naturalment, encara ho saben menys.

Tots ho fan de bona fè y això es la llàstima; però dia vindrà en que hi veuràn clar y aleshores la Santa Insistencia servirà pera que qui deu fer literatura en fassi y qui ciencia també. Amén.

PIK

Les Exposicions al Faians Català y a Càn Parès

A les concorregudes galeries del Faians Català hi ha instalada, amb el bon gust característic d'aquell acreditat establiment, una exposició d'obres del jove y ja notable escultor senyor Smith, del noi Andreu, de la senyoreta Laura Albéniz, filla del plorat pianista y distingit compositor del mateix nom y del senyor Fernández, que, com la paraula indica, no es català ni rès que se li assembla.

Si'l seucognom no fos prou per indicarho, hem de confessar, per dolorós que'l dirho sigui, que ja s'encarregarien de ferho les obres que té exposades a les galeries del Faians Català.

Per lo que's refereix al jove y ja notable escultor senyor Smith, trobem en ell una remarcable orientació a despendres de l'istil que tant furor va fer a la capital

de la pèrfida Anglaterra, a últims del segle passat. El senyor Smith, després d'aquelles influències que tant nom li van dar entre les persones admiradores de les acaballes del segle XIX, sembla seguir actualment les petjades del distingit dibuixant senyor Casas (R.), l'influència del qual en la visió podem constatar desde aquestes columnes, que tantes vegades s'havien honrat am la col·laboració del senyor Smith.

La colecció d'estatuetes-retrats que aquet notable escultor exposa, es vista segons l'estil propi del senyor Casas (R.) en la colecció de retrats tant galantment cedida al Museu Municipal d'aquesta ciutat pel seu mateix autor.

Dos bustos figuren en l'exposició Smith que criden poderosament l'atenció del nombrós públic que la visita, l'un per ser una imitació bastant fidel del art grec y l'altre una imitació no menys fidel del art romà. El primer es el bust del difunt catedràtic d'aquesta Universitat, senyor Milà y Fontanals, y el segon el del simpàtic y erudit crític artístic de *La Publicidad* senyor Junoy (J.) germà del digne senador del mateix cognom.

No acabarem aquest article sense felicitar al incansable organitzador senyor Segura, propietari del *Faians Català*, que ha dat una nova prova del seu bon gust y activitat am l'instal·lació de l'Exposició que'ns ocupa. Cada festa d'art dada en aquella santa casa, es un esforç que contribueix a educar al nostre públic, que, afortunadament, cada dia freqüenta més la galeria del senyor Segura, allunyantse am molt bon acort del Saló Parès, representant del antic y acreditat mal gust de Barcelona, que dona encara alguna que altra senyal de vida com l'Exposició actual, instal·lada en aquell Saló per la «Societat Artística y Literaria», de la qual formen part el pintor-poeta senyor Urgell y el seu noi.

Pel regateig

N Cebrià de Montoliu, capdavanter, pel seu caràcter de primogènit de la gennandat Montoliu, va publicar un article en el número d'*El Poble Català* del diumenge passat.

Això, encara que a primer cop d'ull no ho sembli, significa molt.

Perque es el cas que en Cebrià, que havia sigut un dels més assidus col·laboradors d'*El Poble*, ja desde quan aquest era setmanari, feia quatre anys que no hi escrivia. Per quin motiu? Ja'ls ho contarem, car es digne de comptarse.

En un dels documentats escrits sobre temes socials que'l Montoliu *primero* publicava en *El Poble*, s'hi tractava la qüestió del regateig. Segons en Cebrià, es el regateig una lletja, lletjíssima costum, aquí desgraciadament molt arrelada y que pel bon nom del nostre poble caldria desarrelar. En Pous y Pagès, que aleshores feia aquell *Tot passant d'El Poble*, comentà l'article den Montoliu, defensant el regateig amb arguments casolans.

Ai, fills meus, què hagué fet! En Cebrià de Montoliu, que es un xicot de molt talent però que té un genit cantellut com una mala cosa, s'indignà extraordinàriament pel comentari den Pous.

—Això no es seriò! Això no es seriò!—exclamava.

Y escrigué un article de rèplica, violent y furient, en el qual deixava com un drap brut an en Pous y Pagès.

El director del diari—ho era en Francesc Rodón—trobà que era massa forta la rèplica den Montoliu. Cridà an aquest y li digué:

—Amic Montoliu, el seu article conté algunes frases un xic insultants pera en Pous. Jo'm permeto parlarli que les atenúï, que les suavisi....

—No, senyor!—saltà en Montoliu com una fera.—No atenúo ni suoviso res.

—Però consideri que....

—No haig de considerar res. O's publica l'article tal com l'he escrit, o no's publica.

—Però, amic Montoliu....

—Ja ho he dit y no m'en desdic. Veu? Aquest es un cas de regateig. Vostè regateja les frases de l'article. Y jo no tolero el regatejar.

Rès, que no se'l pogué convèncer, y *El Poble* no publicà l'article. Al cap de pocs dies, apareixia a la difunta revista *Juventut*, sense treureli ni un punt, ni una coma, ni una frase.

De resultes d'aquella feta en Cebrià renyí amb en Pous, amb en Rodón, am la redacció d'*El Poble* y am mitja humanitat.

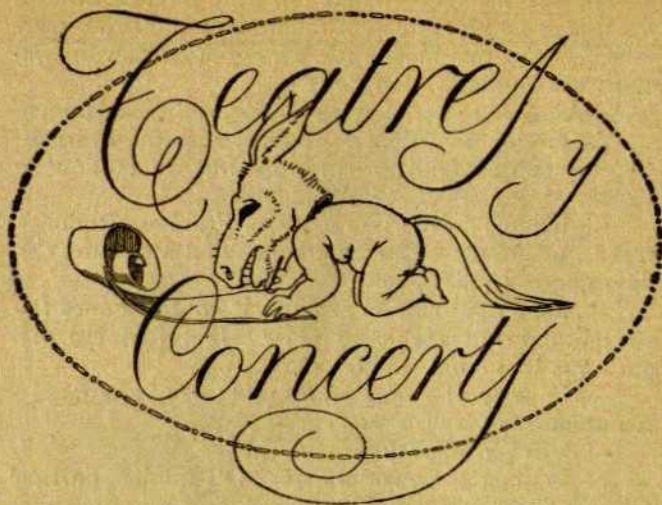
Y deixà de col·laborar en *El Poble*. Va dir que, al menys, la seva separació duraria quatre anys. Y quatre anys ha durat. Ell no admet el regateig.

IBERIA

—Y vostès les gitanes ja saben el Parenostre?

—Ja ho crec, y de totes maneres que'l sabem, fins pel dimoni.

La setmana passada vaig tenir una miqueta de dengue, però ja m'ha passat y aquí tornen a tenir un crític y un criat a la seva disposició. Per cert que he tingut treballs, perquè de comedies no'n vulguin més y afegint que un no sab resistir als precs de la família, que no voldria que sortissis quan estàs empicocat o que si surts tornis d'hora, pera quedar bé am tothom has de fer més equilibris que una senyora de les que's passejen per sobre un filferro.

A «Romea», l'amic Giol va comensar fent estrenar un melodrama molt rabiós y en el qual les bofetades y cops de tralla van a dojo; com que ho feren molt natural, se'ns va posar la pell de gallina y tinguèrem de sortir a pendre una copa pera guerirnos del espant. Un cop a la tasca, que diu en Vallmitjana, d'una copa en vingué una altra y ens quedàrem sense veure una cosa den Burgas, que diu que es Maeterlinkiana. Tornant al mateix «Romea», vegerem l'estrena d'una comedia del Sr. Tristàn Bernard, pulcrament traduïda per el cèlebre actor D. Carles Capdevila, *El dansaire desconegut* o com se'n digui. Es una comedia agradabilíssima, fina y feta per qui sab que té a les mans. La representació molt bona per part de la senyora Capdevila (née Baró) y dels senyors Capdevila, Tor y Aymeric. Ail El crític se veu obligat a protestar. No tot poden ser elogis. Però s'ha de dir, abominem de la levita de color de tortora del senyor Barbosa, dels retrats am pipa y lentes del senyor Barbosa y de la importància que's dona assegut a la *Maison*. Ara cap al Principal.

Comprenem perfectament que un autor no vegi els defectes de les seves obres, aixó es molt humà; ara lo que no'ns cap a la barretina es que no vegi els de les dels altres. Que al admirat autor don Santiago Rusiñol y Prats, li sembli que *La Mare* o *El Redemptor* son obres mestres, perquè es, molt humà ho concebim; ara que s'enamora de *Les Barranco*, aixó no ho podem capir, ni aixó, ni que després de que am molts modos tots els cèlebres crítics de la

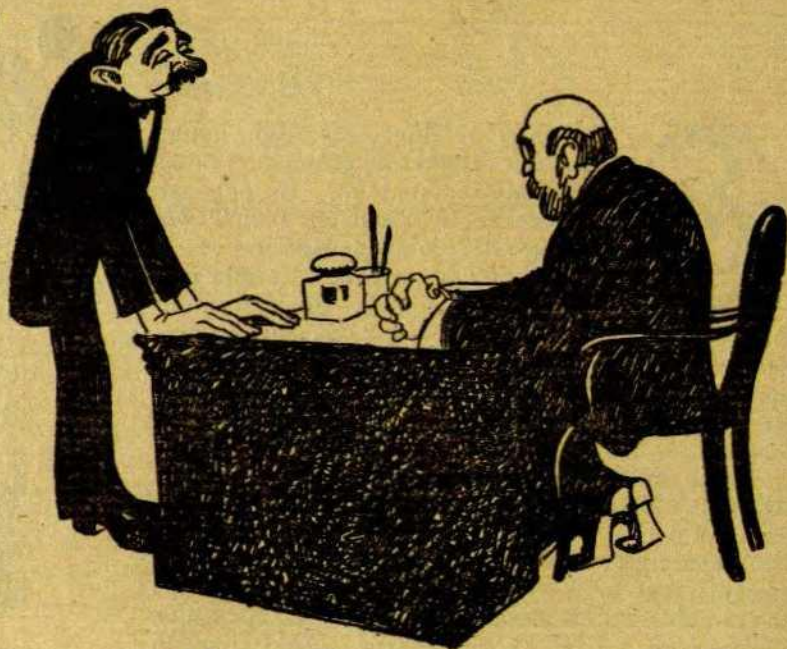
nostre ciutat li han dit non placet, ell, desde *La Esquella* vulguidefensar una comedia criolla molt pitjor que'ls *Moreiras*. Fet y debatut els *Moreiras* son de la Pampa y el *El Daltabaix* es de cân Linares Rivas y no diem de cân Quintero perquè fora ferli favor. Endemés trovem que la Xirgu va massa mudada y porta molta cúa, y que la Morera ho fa admirablement.

Mai diríeu qui s'ha posat en primera fila dels autors contemporanis? Aquell branda dei Vallmitjana. En bona fé que no sé si ens hem tornat ximpls o si el fem, si s'enganya a la gent per una equivocació o si es fa per divertir-se, però lo que sé es que s'enganya al públic y an el autor. Està documentat en Juli y val, aixó no té dupte, però la veritat, seria preferible més art y menys documents y més saber català. Cregui l'autor, no's fii del Rodríguez Codolà, es una mala persona. Molt bé la Xirgu y la Morera, y admirable, val a dirho, l'Ortiu.

Una cosa anomenada *Benites Cobrador* siguié xiulada en tres teatres a l'hora. R. I. P.

Al Paralel, entre la Chelito II y una cosina seva, fan carreres de pusses per veure quina cassa primer al vert més vert. Ja veurém qui guanyarà. Jo crec que la dell «Gayarre», perquè li he vist les malles y estàn molt ben imitades.

TAINÉ.

ESCENES PERIODÍSTIQUES

—Y quina secció es la que faria més de gust.
—La secció vermouth.

—Ara que't veus les orelles, veïam si vas mes alerta am les dones... Ni rosses, ni morenes!
—No temi: especialment per les morenes, que'n soc molt perjudicat...

S'ha de variar

UN marit y muller, gent de ciutat, s'arrivaren a un llogaret a fi y efecte de saludar a una tía, amb els cabals de la qual confiaven quan Nostre Senyor la cridés al seu costat. Després de saludar a la parenta, de canbiarse de roba y d'esmorzar sortiren, acompanyats de la masovera y vegeren els safretjos, les tomaqueres, el blat de moro y finalment el galliner.

Estava aquet ocupat per un floret d'aviram lluenta de ploma y sana de cresta y en mitg d'ella se distingia un gall qui en el precís moment de ser admirat per el matrimoni ciutadà y com pera ensenyar les seves habilitats comensà a jugar a saltar y parar amb una gallina rossa.

—Que ho fa molt sovint això? —preguntà candidament la senyora de ciutat.

—Per un seguit, senyora, per un seguit—contestà la masovera.

—Jal feu la senyora mirant maliciosament al seu marit.

—Y digui—reprengué aquet —ho fa sempre am la mateixa?

—De cap manera, senyor, al menys ho fa am vinticin.

—Jal feu el marit, mirantse a la seva dona am més malícia que no ella.

Cent pessetes y eminencies

En un d'aquets dies de fret, que per molestia de les persones y ruina de les empreses teatrals, ens ha clavat l'any present, al teatre «Principal» d'aquesta ciutat no hi havia allò que s'en diu una ànima. Entre galliner, palcs y pati cent pessetes a taquilla. Per fer aquella llei dels extrems, lo que era fredor en la sala era escalfor en les taules: tots els còmics, trovantse, com se trovaven en familia, s'alabaven a sí mateixos y s'escalaven en el foc de l'amor propi.

—Que si una Salomé com la meva no s'ha vist.

—Que si per fer vells xarons ningú'm passa la mà per la cara.

—Que soc la millor ingènua.

—Que si en Goula sempre serà en Goula.

La María Morera mirava, escoltava y callava. D.ª María es una dama prudent, que mai s'exagera y a la qual la nostra mare aprecia per la trassa am que aixuga les cadires, quan la comedia ho demana. Donces, bé, quan la Morera se va cansar d'escoltar, va mitg riure, y els digué:

—Bé, vaja, tots eminencies y cent pessetes de taquilla.

ELS QUE S'EN FAN CARREC

—Sabent com sab en Lluís que la seva dona l'enganya, no se pas com ho tolera.
 —Ja veuràs, com que està en estat interessant...
 —Be y què?
 —Es que's creu que no es més que un desitg.

Els precedents

'ALOMAR, tothom se pensa que parla sempre a tall de Mirabeau, però es tot lo contrari. Tota la seva imaginació y agudesa, tot el seu talent també's posa en la conversa.

Anavem junts y ens va explicar un conte, tant immens, que desseguida d'arribar a casa l'escriguérem. Es el conte d'un *chueta*, però pot esser el conte de tota la nostra gent de bé.

Passejaven per el Born, de Palma, dos *chuetes* y parlant, parlant, arribaren a la tragedia del Calvari.

—Y sant Dimas, el bon lladre ¿voleu dir que va entrar desseguida al cel?

—Sí, senyor, sí, desseguida.

—Per el sol fet del seu penediment?

—Per aquest sol fet.

El *chueta*, interromp uns segons les seves preguntes. Medita. Després, diu:

—Y sense haber de restituir?

Sense necessitat de restituir... Això si que es sentar precedents, aixís en la terra, com en el cel.

RELLISCADES

El Noticiero, donant detalls de l'atentat contra en Briand, en l'edició de la nit del dimecres:

—«Este—en Briand— no sufrió daño alguno; pero el señor Mirmau, sufrió una herida en la pierna derecha.»

Bé, molt bé, però a les dotze ratlles juntes, diu:

—«El autor del atentado tuvo tiempo para disparar el segundo tiro que fué el que dió en la pierna á Mirmau, sin que la bala llegase a herirle.»

El Noticiero, sempre quedant bé am tothom, amb el criminal que dona en el blanc, y amb el ferit que, no va resultà ferit, si creu an en Mencheta.

***

D'El Poble. Títol d'un telegrama: —«Submarí que s'enfonsa».

Un submarí que s'enfonsa, no fa més que complir am la seva obligació. Vostès deuríen voler dir que s'en va anar a fons.

***

En *Xenius*, a La Cataluña, parlava d'en Giuseppe Carducci. No, *Xenius*, en Carducci no's diu «Giuseppe», sino «Giosué», que vol dir Josué.

Als: Mestres: Cantaires: de: Norimberga

Els mestres Garbaires

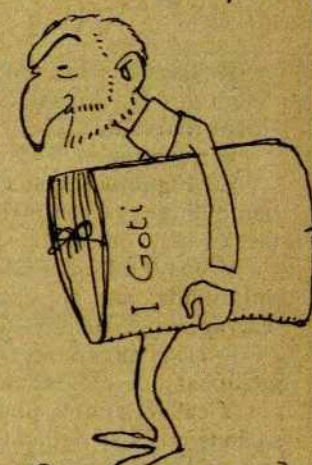
de les Motjetes

Is nostres compatricis Segura y Palet no ns acaven d'agradar.... tal vegada una mica per l'influencia dels de la conjunció republ.-social.

- ¡Are! Què e arò. Mala-longa? En, au monole?
- Xico... Ja veràs: t'asse-guro que no hay nada me-jor parae no dormint

El mestre Manjinielli

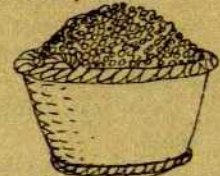
- ¡Vire V. que salir otra vez con esa lata, después de ha-ber oido El Conde de Supemburgo!

Un aprenent

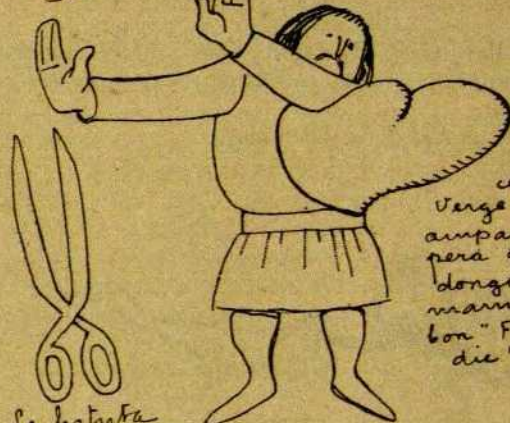
Beckmesser.

El nostre cola-borador, Sr. Adam

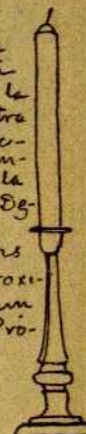
Pinyols à desdir.

La batufa

Haus Sacs renuncia en el tercer acta y el cor se le axam-pla... Tant, que fins té d'air ampliar la botiga

Un Ciri que la nostra redac-ció en-cen à la Vierge dels Eg-amparats pera que' ns dongui proxi-mament un bon "Fill Pro-die"

El peccat d'Eva

S'ignora la revisió dels dos mil noms que'ns ha col·locat el sotil glosador.

* *

Del famós servei telegràfic de *La Vanguardia*:

—«*Príncipe cazador*. — El príncep hereu de Alemanya que se encuentra en Inglaterra, ha muerto en una cacería á un enorme tigre.»

Pera enorme la relliscada de *La Vanguardia*. Tigres a l'Anglaterra? Com no estigui en Manlleu per allà y se li hagi escapat un de la col·lecció...

Lo que hi ha es que'l príncep alemany no es a l'Anglaterra, sino a l'Índia, però a *La Vanguardia* no'ls ve d'un pam de mapa.

Però es allò de «no caiguis en pecat, perquè repetiràs». *La Vanguardia* després d'haver relliscat, hi torna.

En un article sobre sports, retreia an en Tolstoi, fentlo anar als 80 anys, en bicicleta per París! Llegeixin, llegeixin.

—«Un día llegó— en Tolstoi —a su casa de París, un poco más tarde, á causa de un accidente cíclico».

Mare de Deu, mare de Deu... An els prínceps els fa cassar tigres per l'Anglaterra y an en Tolstoi el fa anar en bicicleta per París. Que'ls morts la perdonin.

* *

Relliscada del PAPITU. Parlant d'en Serraclara deiem que D. Gonsal Serraclara era'l pare de l'actual tinent d'arcalde.

Era germà.

En Figuerola, que sab tots els arbres genealògics barcelonins, va venir tot esverat a avisarnos. Heu relliscat, heu relliscat...

Y vostè també, amic Figuerola. Agafem *El Liberal* del dilluns, am la ressenya d'una festa celebrada a Tarragona. Y deia en Figuerola:

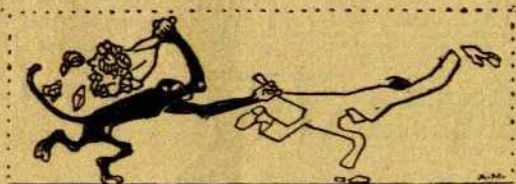
—«Los excursionistas contemplaron las murallas ciclópeas que recuerdan la civilización romana.»

Y cal Ni s'havia fundat Roma, ni hi havien civilitzacions quan se dedicaven a construir aquestes muralles ab les quals ha entropessat en Figuerola.

* *

En una lleteria de l'Ensanxe hem vist el següent original anunci que passa a formar part de la nostra col·lecció:

Matones de llet pura y de monja.

De les honestes y nobles dames

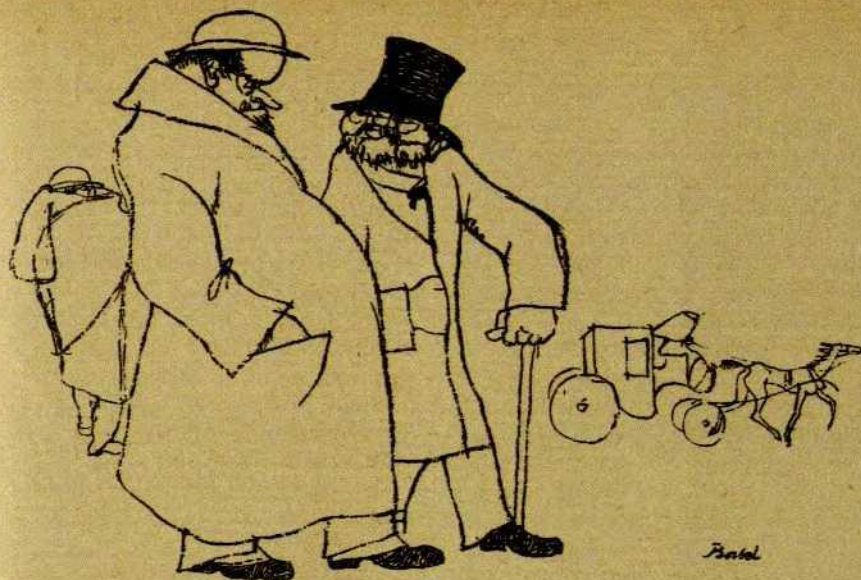
L'«Edén» ho es per el nom y perquè es refugi del calavera, esperança del aburrit, alegría de l'hipocondriac, causa de divorci y cap y casal del cuplet, que es com l'oració del rei! Allà dins tots y totes son uns y lo privat es públic y lo secret conegut. Sembla cosmopolita y no ho es, sinó ben barceloní, com ben barcelonines son les coses que hi veiem passar: la soltura den Deu, la miopia, útil den Planàs, la gracia den Pep Canals, la cursileria den Bosc, l'aborriment den Julià, el *je m'en fichisme* de l'Andreu, la formalitat den Santiago Riva, l'edat de l'Aguilera, l'afició den Basse-da, la veu den Regordosa, la picardia den Bracons, la cultura den Turull, l'anyorament de l'Artigas, l'explendor dels Vila, la vivor den Bacardí, la sort den Girona, la corpulencia den Burés, la castetat den Sevilla, la beatitut del *padre Falp*...

Ara en aquest recó de mondanitat triomfa l'Andreine Morelli. ¿Perquè no tenir amb ella una intervist? Una dòna guapa té dret sempre a una columna en un periòdic, y avui li oferim, encara que'l nostre gust seria donarnhi més de dues y més de tres. En el recó d'un palc parla la Morelli y ho fa millor que en Cambó.

—Am tota l'immodestia que vostès vulguin: soc el *clou* de l'«Edén». Ho reconeixen les meves mateixes amigues y companyes de professió. Y quan elles ho reconeixen, figuris si serà veritat!

—Efectivament, les butaques s'han entregat a vostè.

—Y jo an elles. Perquè la galeria, la massa, m'atrau irresistiblement. Es per ella que jo canto y ella

—Jo quan m'hen fado hem puja la mosca al nas.
—Jo quan tinc gana hem corra la rata pel ventre.
—¡Pobres animalots!

m'ho agraeix. La prova la tenen en que tots els meus cuplets son corejats per el gros públic. Aleshores penso: «Si aixís com els dones el teu art, els donguessis el teu cos, te trossejarien».

—Una nova sensació, l'abracada violenta, com l'abracada dels primers homes.

—No, això, no. El meu cos no sent la democràcia. A Deu lo que es de Deu y al Cèsar lo que es del Cèsar. El públic que s'encisa amb els meus gestos y els meus cuplets, no sabria donar al meu còs tots els honors que li son deguts. Jo soc dels escullits, dels aristòcrates. El meu art es pera'l públic.

—Però l'orde dels factors no altera el producte, divina Morelli. Què hi fa que sigui d'un aristòcrata, d'un burgès o d'un proletari, l'abracada, si sempre hi floreix el plaer?

—Substancialment, si. Per això l'abracada es la meua religió. Vaig nèixer d'una abracada, visc entre abracades y desitjaria morir com en aquell episodi que Zola ens conta en el llibre *Roma*. Hi ha artista que té predilecció per els ulls, altres s'enamoren d'uns llavis, altres d'un tors masculí formidable. Jo, d'uns brassos. Si fos home, no m'acabaria d'agradar la Venus de Milo.

La Morelli se posa a parlarnos dels barcelonins:

—Van vestits massa clars y els manca *chic*; però prescindint de la roba, estan a l'altura del més refinat parisenc. Llàstima que siguin una mica enconegits, perquè resulten correctes y *gais* com els primers.

—Y pròdics?

—No, això no m'ho preguntin. Me sab greu parlar de diners, tant necessaris a la república. Però no sé, me sembla que no n'hi han gaires de diners a Barcelona. Això sí, els meus amics estic segura que's gasten tots els que tenen, que fan lo que poden y ja sab vostè que qui fa lo que pot...

La Morelli fa una ganyota picaresca:

—Y una cosa. No he trobat ningú que no m'hagi

preguntat que'm sembla Barcelona.

—Y vostè naturalment...

—Dic que m'agrada més que Marsella. A vostès els hi diré en confiança que no conec Marsella.

—...?

—Aquest *foyer*? Una mica *de-modé*, però ben servit. Les floristes son deliciosos. L'Escolàstica faria un perfecte secretari d'ambaixada en qualsevol de les legacions europees. Es tota una diplomàtica. L'Eugenia també es una magnífica diplomàtica. Y me sembla que fuma per força. Vostès ho han notat?

—Ho hem notat, y també que entre'ls seus amics, ja hi ha favorit.

—Sí, sí, però no diré'l nom. Es un secret. *Papitu! Papitu!* El títol d'el seu setmanari, me recorda el nom del que més m'agrada.

—Si ho endevinem, ho dirà?

—Papitu?...

—Aviam, aviam... Papitu? Papitu?...

—Pepito Ciudad?

—*Le mème!*

Y la Morelli se sofoca. Passa la seva germana, l'espiritual Miarka. Li fem una pregunta:

—Jo sento una inclinació sentimental y complicada per els petits *joux-joux* de celuloide.

—Son capritxos...

—Y voldria tenir fills, si fossin sempre petits, de colors llampanys y de celuloide.

Tothom riua, mentres el *regisseur* crida a escena.

Un Don Joan Català

Pot semblar mentida, però a Catalunya no hi falten Don Joans, com a tots els països que's precien de civilisats. La província de Barcelona, no es segons les estadístiques, la que dona menys homes d'aquesta mena. De la província segons se pot deduir, Barcelona, com es natural, es la que'n dona un tant per cent més crescut y de Barcelona, la Barceloneta.

Un dels més famosos d'aquets Dons Juans que podem presentar al concurs mundial, com per un presentiment del seu padrí, a l'acte de batejarlo, se diu Joan, lo que'l converteix en un Don Joan de noms y de fets encara que a casa seva li diuen Batista.

Fill de la modesta Barceloneta, ha tingut ocasió de viure moltes temporades a l'aristocràtica Bonanova, ont l'aixerit Joan Batista ha tingut també ocasió de distingir entre l'amor d'una senyora perfumada y el d'una senyora per perfumar.

—Es tant lo que trío—ens deia en Batista—que l'última de les senyores am qui m'hi fet, només volia venir am mi que portant camisa de batista.

Ah, sí; compres,—li vàrem respondre—es perquè vostè s'ho diu.

"Ex-votos"

Se podrà objectar an aquesta informació, que es potser un xic irrespectuosa, ensems que verídica; però aixís y tot, estem ben segurs que l'estimat y xafarder llegidor, la trobarà d'allò que se'n diu divertida.

Avui ens toca donar un tom per les iglesies, y ja que'ns trovem dintre, contemplarem, admirarem y celebrarem les coleccions d'*ex-votos*, que la fè, (de la qual segons diuen, ara com ara es lo que'ns salva), ha portat com ofrena als sants varons, que sentats gloriósament dalt dels núvols, ens beneeixen a tot hora.

Passem revista?... Siguemhi.

En un recó del tunel de la Bonanova, ens trobem davant d'un quadro, en el que's veu sota vidre, un gosset de llanes, fet de canyamàs, am la següent llegenda sota els seus peus:

La Estrella tuvo el brom y gracias á la protecció del cielo se salvó y aún vive.

Encara que protesti, am raó, el veterinari, lo que es per nosaltres, visca mil anys el quiso protegit del cel.

Penjat en un dels murs de la rotonda de la mateixa iglesia, s'hi veu un petit quadro, en el qual hi ha dintre una moneda de cinc cèntims. Què serà?—varem preguntarnos. Un paperet molt borros, enganxat al marc, deia:

El niño Celestino Rodríguez se la empsó y la hizo toda entera.

Un amic nostra, persona molt aficionada a fer excursions per sagristies, va descobrir una vegada, en l'iglesia d'un poblet de montanya, un *ex-voto* originalíssim.

Consistia aquest en unes calses velles penjades al cantó d'una verge miraculosa. L'amic visitador va demanar al rector, el perquè havia sigut penjada prop de l'imatge aquella prenda tant mascle.

—Oh, veurà,—li va dir el rector,—son les calses d'un agrait!

—Què vol dir?

—Li diré,—respongué el capellà.—El que les va dur aquí al altar, les va quedar a deure al sastre y va prometre a la miraculosa imatge que si aquell se moria abans de cobrarles, les portaria aquí, quan fóssin velles com ofrena d'agraïment.

Per lo vist, aquest creient era dels que complien al peu de la lletra aquell sagrat precepte castellà que diu:

*No pagues á los sastres en tu vida,
Que es gente muy poco agradecida.*

Tot passant dels *ex-votos* als miracles, que's troven més agermanats de lo que molts profans se creuen, els farem memoria d'un *mentis* que va donar el nostre benivolgut amic y filòsof Peius, al poder miraculós de les piscines de Lourdes.

Li varen contar al amic Gener, que era prou demanar una cosa am fè, en el moment de ficarse en la piscina, pera que's complís immediatament el miracle.

En Peius somrigué maliciosament, perquè la veritat, no s'ho acabava d'empassar. Tot d'una, va treures de la butxaca una cartera y d'aquesta les factures del sastre, del sabater y del camiser. Com aquell qui no fa rès, nostre amic llença tots aquells papers a l'aigua.

—Y ara, què fa aquest senyor?—li pregunten els que's troben al seu cantó.

—Oh, excito el miracle!—respon en Peius.

—Què vol dir?...

—Mireu, en aquest precís moment, demano am tota la fè, que l'aigua miraculosa me posi el rebut en les factures que encara tinc de pagar.

—Inútil es dir que, per heretge, en Peius va esser expulsat del lloc sagrat y novament excomunicat, imposibilitant aixís la Mare Iglesia que'l nostre filòsof pogués fer ofrena d'un *ex-voto* a la santa Verge.

En un santuari que hi ha a Passatges de Sant Pau, s'hi veu un grós número 33. Es l'ofrena d'un jugador que va encertar un *pleno* en la sala del crim de Sant Sebastià. Tots sabem que en el cambril de la Mercè, hi ha la famosa ermilla den Maura; com tampoc deuen ignorar els nostres llegidors que en el Pilar de Saragosa hi ha l'últim parell de banderilles que va clavar el cèlebre *Ostión*. Per cert que també hi ha a la Bonanova un respectable garrot que'l va dur com ofrena un escamat marit que durant tres anys el va fer servir per domenyar a la seva senyora. Passada aquesta fetxa, el matrimoni se va divorciar, y aleshores, el mascle, al veures lliure d'aquella cadena, el va oferir agraidíssim a la seva protectora.

Però la veritat sigui dita. L'*ex-voto* més marvellós existent en nostra estimada Catalunya, se trova en el saló d'una casa particular d'un poblet de la costa de Llevant.

Diuen y fins asseguren els veïns d'aquella vila, que l'antic amo de la casa havia fet durant anys y anys, moneda falsa. Una vegada, els mossos de l'esquadra el varen sorprendre, però el falsificador va poder fugir y guanyar la frontera.

Passaren alguns anys, y el meticolós fabricant de moneda ilegítima, va tornar a casa seva, sense que l'amoïnés ningú.

La dòna, que era molt d'iglesia, li estava tot el dia en que fés un present a la Verge, remembrant el jorn de la fugida. Tant y tant li va pregar, que l'antic fugitiu va prometre a la muller que la complauria.

Efectivament, se'n va anar a visitar a un pintor d'*ex-votos* y li va encarregar un gran quadro que commemorés aquella trista data.

No passaren dugues setmanes sense que'l pintor comparegués amb el quadro, que, per cert, va produir un gros efecte.

Figureuvos que la tela representava lo següent: l'amo sorprès pels mossos de l'esquadra, guanya la finestra, portant en les seves mans dos sacs d'or. Els mossos encaren els fusells y fan foc, més, oh, miracle! entre les bales y el còs del fugitiu, apareix la Santa Verge, que am son poder celestial impideix que'l que guilla quedi mal ferit.

Y aquest *ex-voto*, consti que encara's conserva.

Oh, la fè!

ELS REFINATS

—No se, no m'acaba d'agradar la naturalesa...

Humorisme lerrouxista

EMBLA com si el PAPITU s'hagués fet lerrouxista y matés les hores en el consistori o en la redacció d'*El Progreso*. Tot son xistos y tabola y ganes de riure. Com se coneix que'ls hi van bé'ls negocis!...

En la sessió del divendres passat se discutia lo dels metges municipals. En Jansens deia que dels ajudants seus nomenats metjes ell sabia el mèrits, en Morros dels sis metjes de la «Casa del Poble», que també entren en el pressupost, afirmava que eren els millors metjes de Barcelona, y en Domenec, va fer més. Tot serio s'aixecà y cridà:

—Jo'n responc d'un dels nomenats perque ha estat metge meu.

Y salta una veu:

—Es un metje especialista de les vies urinaries.

*
*
*

Las Noticias, fa campanya a favor del treball nocturn de la dona y *El Progreso*, naturalment la fa en

contra, encare que tant se li endona que treballin^{de} nit com de dia. Però el que fa els articles de *Las Noticias*, encapsala les seves informacions amb una cita de Chateaubriand y *El Progreso* va y l'imita amb aquesta parodia saladíssima:

Cuando el legislador viene a lesionar intereses creados por leyes anteriores, el Estado debe resarcir á los perjudicados.
Chateaubriand.
(De *Las Noticias*).

Cuando un periódico, etc., etc.

Entrecot.
(D'*El Progreso*).

Un Chateaubriand, amics llegidors que no acostumeu a menjar fora de casa, es un plat compost d'un tall de carn y un parell d'ous, dedicat a la memoria de l'autor d'*El Geni del Cristianisme*.

*
*
*

En Callén, parla ab un amic, sobre les coses que es diuen dels regidors

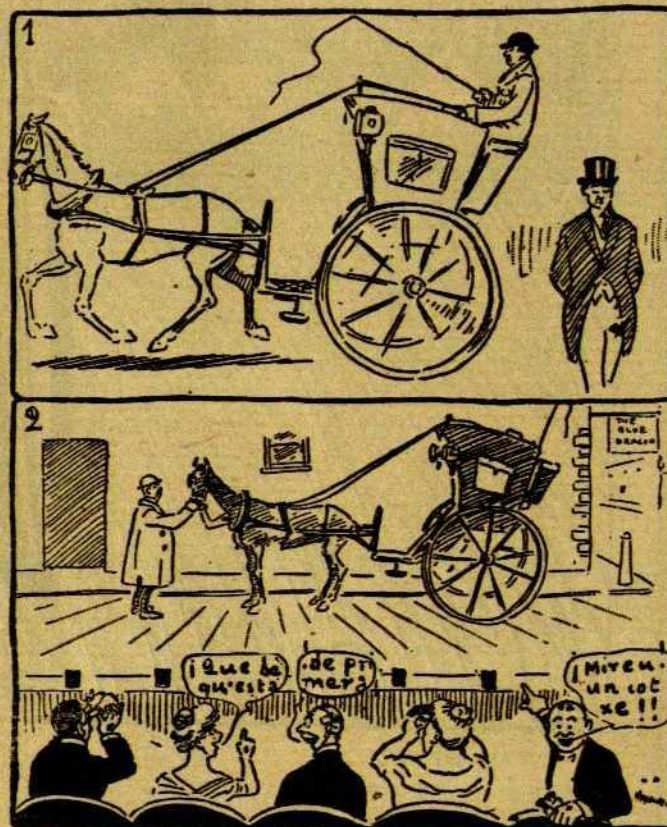
—Tots son calumnies,— diu en Callén.

—¿Vol dir?

—Crèguim. Jo de mi puc assegurarli que hi perdo diners al municipi.

L'HUMOR EXTRANGER

W. K. HASELDEN. — ANGLATERRA

1.—Un cotxe de lloguer al carrer no vos diu res de partiu i ar.
2.—Però quan el veieu a les taules ja es una gran altra cosa!

Almanac - PAPITU

Preguem als nostres corresponsals que estant a punt de tirarse l'Almanac, fassin, quan més aviat millor les seves demandes, pregantlosi, que siguin

===== lo més fortes possible, pera bé nostre y d'ells =====

Demanis pera curar les MALALTIES NERVIOSSES

Elixir polibromurat Amargós

que calma, regularisa y fortifica els nervis

UNIVERSALMENT RECONEGUT PELS METGES MES EMINENTS

Es d'acció ràpida y meravellosa en la EPILEPSIA, (mal de Sant Pau), COREA (ball de Sant Vito), HISTERISME, INSOMNI, CONVULSIONS, VÈRTIGS, MAL DE CAP (migranya) CATARRO DELS NENS, PALPITACIONS DEL COR, DELIRI, DESVANEIXEMENT, PÈRDUA DE LA MEMORIA, AGITACIÓ NOCTURNA y tota classe d'accidents nerviosos.

Exigeixin en totes les etiquetes el nom registrat de BROMURANTINA

Farmacia del Dr. AMARGÓS, PLASSA DE SANTA AGNA, 9

Pera curar els

REFREDATS

PELLETS
del Dr. Mackenzy

Malalties de la dòna

DR. FARRÉ Y PIJOAN
BALMES, 13, 1.ER
de 4 a 5

Pera Ballar

sense caure en ridícol en societat,
acudiu a la **Ensenyansa Nadal**.
Classe particular, Cegos Boqueria,
2, entressol.

Pera curar les enfermetats dels ronyons

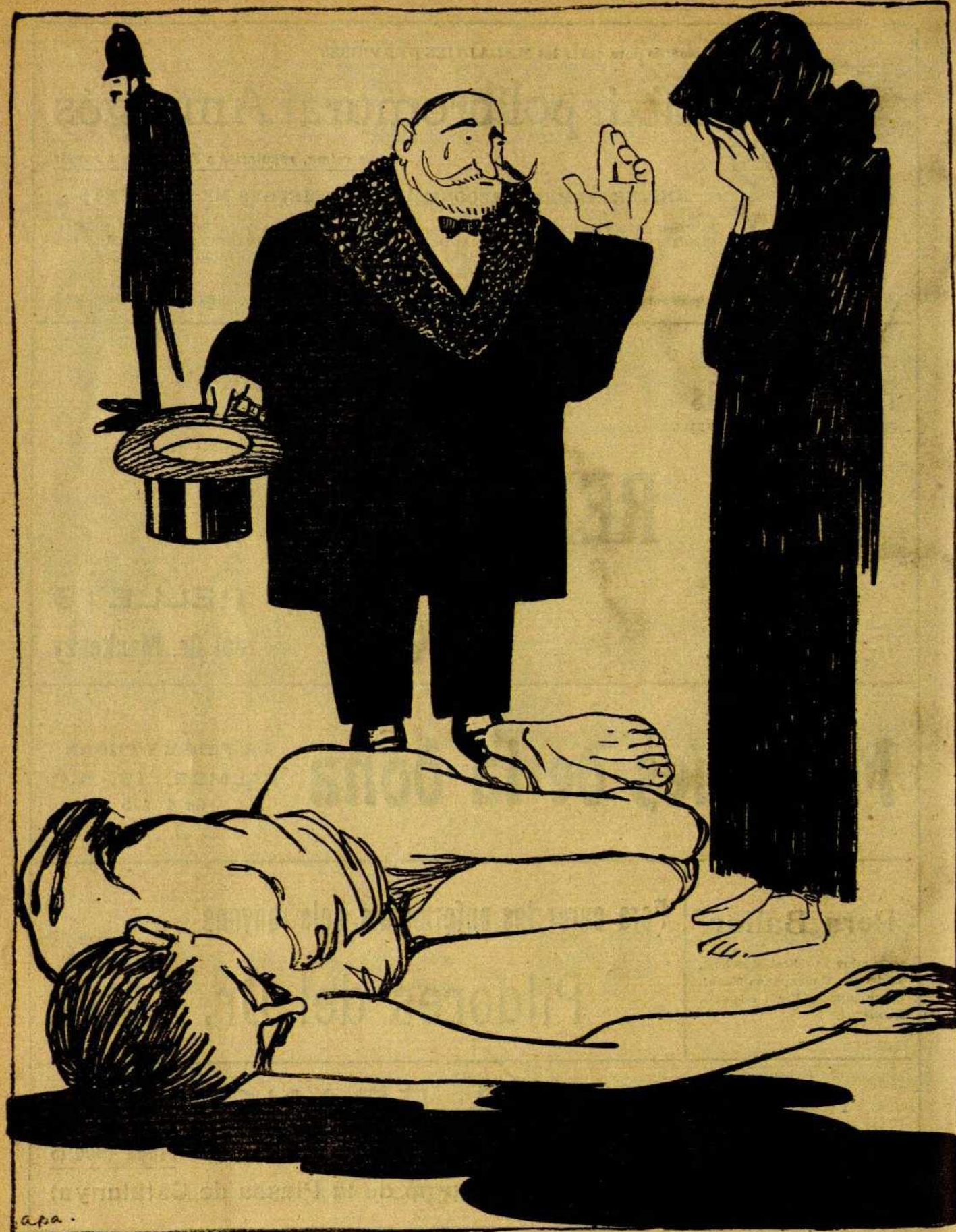
Píldores del Dr. Clark

PELLETERÍA FRANCESA

Gran assortit en Martres, Canadà, Renards, Skungs, Astrakans, etc.—Colls y Manguitos de totes classes. Pells pera adorno de vestits y sombreros. Boàs, Echarpes, Estoles y Colliers ploma.

Preus reduïts

Portal de l'Angel, n.º 5, entressol (prop de la Plassa de Catalunya)

MUSSEU SOCIAL

—No ploreu, bona dona, que ja's farà un expedient pera depurar responsabilitats!